

η εργατική τάξη στον παραδεισό

-η παρανομοποίηση της εργασίας των μεταναστών,

-ένα φόρουμ των αφεντικών

-και η ανθρωπιστική αριστερά

Ας ξεκινήσουμε με μια κοινοτοπία απ' τις βασικές: **κάθε μετανάστευση στον καπιταλισμό είναι μετανάστευση εργατικής δύναμης.** Οι μετανάστες είναι εργάτες και η δυνατότητά τους για εργασία είναι το βασικό διακύβευμα κάθε κρατικής νομοθεσίας. Ανάμεσα, ωστόσο, στην ταξική πραγματικότητα και τον κυρίαρχο λόγο γύρω απ' τον ρατσισμό μεσολαβεί ένα πρόβλημα. **Το πρόβλημα αυτό λέγεται ανθρωπισμός:** από το ίδιο το κράτος μέχρι και τη συντριπτική πλειοψηφία της αριστεράς, ο ανθρωπισμός -που αποτελεί την ηγεμονική σύγχρονη ρητορική πάνω στην μετανάστευση- μιλά για τους μετανάστες χωρίς να αναφέρεται στην ταξική πραγματικότητα. Η βασική αφετηρία του ανθρωπιστικού λόγου είναι η παραδοχή πως οι ξένοι και οι ντόπιοι εργάτες είναι διαφορετικά πράγματα, πως τα προβλήματα των μεταναστών βαραίνουν μονάχα τη δική τους πλάτη και πως εμείς έχουμε το χρέος να τους βοηθήσουμε είτε για κάποιους αόριστους ηθικούς λόγους (βλέπε "αντιρατσιστικές" κρατικές πολιτικές), είτε γιατί αποτελούμε την πρωτοπορία της εργατικής τάξης. Ωστόσο, ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτά τα δύο είδη ανθρωπισμού μοιάζει να συγκρούονται, στην ουσία δεν κάνουν τίποτε άλλο απ' το να υφαίνουν σε αγασθή σύμπνοια το βασικό συστατικό ενός πλέγματος κοινωνικών σχέσεων που στηρίζεται στην πρωτοκοσμική υπεροψία και το οποίο -ακόμα και όταν ξεκινά από αντίθετη αφετηρία- καταλήγει να είναι ρατσιστικό. Επιπλέον, η έκβαση της σύγκρουσης των δύο (φαινομενικά) διαφορετικών τύπων ανθρωπισμού είναι καταδικασμένη να λήξει υπέρ της original κρατικής εκδοχής και για έναν επιπλέον βασικό λόγο. Γιατί τα αιτήματα που θέτουν οι φιλόδημοι αντιρατσιστές είναι υπερκαθορισμένα απ' την παραδοχή πως το κράτος έχει τα προβλήματα που λέει πως έχει και επιδιώκει τις λύσεις που λέει πως επιδιώκει. Πιο συγκεκριμένα, η συντριπτική

πλειοψηφία της αντιπολίτευσης στις κρατικές πολιτικές για τη μετανάστευση, δέχεται πως:

-τα κράτη έχουν αποφασίσει να κλείσουν τα σύνορά τους γιατί "δεν έχουμε που να τους βάλουμε",

-ότι τα κράτη έχουν εδώ και καιρό ξεκινήσει ανένδοτο αγώνα ενάντια στους μετανάστες χωρίς χαρτιά που βρίσκονται στην επικράτειά τους (βλέπε και επιχειρήσεις "σκούπα", απελάσεις και πάει λέγοντας) και πως παρόλαυτα

- τα κράτη αδυνατούν να επιβάλλουν τις αποφάσεις τους αυτές (να εγγυηθούν δηλαδή και να επιβάλλουν τη στεγανότητα των συνόρων τους) γιατί βρίσκονται ενώπιον ενός ανεξέλεγκτου φαινομένου, το οποίο τα μετατρέπει σε έρμαιο της διαφθοράς και των κυκλωμάτων δουλεμπορίας.

Κατά τη γνώμη μας ρητορικές που κεκφράζονται με συνθήματα όπως το -πολύ δημοφιλές πρόσφατα- "οι μετανάστες δεν είναι πρόβλημα, έχουν προβλήματα" (σύνθημα το οποίο, προφανώς, θεωρεί πως τα προβλήματα των μεταναστών είναι διαχωρισμένα από εκείνα της εγχώριας εργατικής τάξης -η οποία φυσικά και θα τους σώσει, την ίδια στιγμή που δε μπορεί να χωρίσει δυο γαιδάρων άχυρα για την πάρτη της) ή που μιλούν για την "ανικανότητα" του κράτους να ελέγξει τη μετανάστευση είναι στην καλύτερη αφελής. Στην πραγματικότητα καταλήγουν να είναι κάτι πολύ χειρότερο από αυτό: να συνιστούν τη μετάφραση όλων αυτών των εκ του πονηρού παραδοχών, που αποτελούν το απόσταγμα των σύγχρονων κρατικών πολιτικών για τη μετανάστευση. Είναι ο τρόπος με τον οποίο τα καπιταλιστικά κράτη και οι κοινωνίες τους, που αποκτούν τον πλούτο τους απ' την εκμετάλλευση της εργασίας του πολυεθνικού προλεταριάτου, διατυπώνουν και εφαρμόζουν πολιτικές οι οποίες έχουν ως σκοπό να εγκυβλύνουν τις ίδιες αυτές κοινωνίες να θυμωθούν ένα καλύτερο, πιο ηθικό και δίκαιο εαυτό τους. Η βασική δουλειά του ανθρωπισμού δεν είναι άλλη απ' το να

εγκαλεί την ιδέα ενός κράτους του Διαφωτισμού, το οποίο βρίσκεται έξω από την ταξική συνθήκη και για το οποίο το ξεζούμισμα της εργασίας, ο εξευτελισμός και οι δολοφονίες των μεταναστών αποτελούν τις -στην κυριολεξία- "εξαιρετικές" περιπτώσεις που μπορούν να επιβεβαιώσουν τον "ιστορικά δικαιωμένο" κανόνα. Ένα κανόνα που λέει, πως, μόνο το ίδιο το (εγκληματικό) κράτος είναι αρμόδιο για την αναίρεση των δικών του -και περιθωριακών στη λειτουργία του- εγκληματικών πράξεων. Και φυσικά όταν μιλάμε για εγκληματικό κράτος κυριολεκτούμε. Ας γίνουμε, ωστόσο, πιο συγκεκριμένοι.

Η σημερινή κατάσταση όσον αφορά στην μετανάστευση έχει ως εξής: με το που περνά τα σύνορα ο μετανάστης τίθεται κάτω από ένα νομικό καθεστώς ανυπαρξίας. Αρμόδιοι για αυτόν και την εργασία του είναι πλέον τα αφεντικά και οι μπάτσοι. Δηλαδή, ο μετανάστης εξ ορισμού, εντελώς τεχνητά και με προμελετημένη βία, εντάσσεται σ' ένα καθεστώς παρανομίας. **Αυτή η τεχνητή παρανομοποίηση (της εργασίας) του πολυεθνικού προλεταριάτου, αποτελεί την καθολική συνθήκη στην οποία υπακούουν τα σύγχρονα κύματα μετανάστευσης παγκοσμίως.** Παραθέτουμε απόσπασμα του Misha Glenny απ' το βιβλίο McMafia που ασχολείται με το παράνομο κεφάλαιο: *"...ενώ αυξανόταν η ζήτηση μεταναστών εργατών στις δυτικές οικονομίες κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 90, οι έλεγχοι στα σύνορα έγιναν πιο αυστηροί σχεδόν παντού. Το γεγονός αυτό δημιούργησε μια τεράστια αγορά για τη διακίνηση ανθρώπων φαινόμενο που τροφοδοτήθηκε από τη ζήτηση της Δύσης για φτηνή εργασία".* Δηλαδή απ' τη μία έχουμε τα κράτη που ζητούν εργάτες και απ' την άλλη έχουμε πάλι τα κράτη που "οχυρώνονται" ενάντια στους μετανάστες! Αυτό το φαινομενικά παράδοξο σχήμα δεν κρύβει κατά τη γνώμη μας καμιά παραδοξότητα και η απαγόρευση της μετανάστευσης δεν επιδιώ-

κεται καθόλου σαν τέτοια από τα κράτη. Η κρατική απαγόρευση της μετανάστευσης δεν αποτελεί μια πράξη καταστροφής αλλά δημιουργίας. **Δημιουργίας παράνομης και φτηνής εργασίας. Η "απαγόρευση" των μεταναστών είναι η "απαγόρευση" τους ως εργατών.** Είναι η βίαιη ένταξή τους στο καθεστώς του παρανόμου με σκοπό την περαιτέρω υποτίμηση της εργασίας τους. Έτσι, η παρανομοποίηση της εν λόγω εργασίας μπορεί πλέον και με ασφάλεια να οριστεί σαν διαδικασία κρατικά σχεδιασμένη αποτελούμενη από δύο σκέλη. Το ένα σκέλος είναι "εγκληματικό" και "απαγορεύεται": οι "λαθρομετανάστες", τα "κυκλώματα δουλεμπορίας", οι "διεφθαρμένοι μπάτσοι". Το άλλο σκέλος είναι πατερναλιστικό-κατασταλτικό και "επιτρέπεται": οι διώκτες, οι τιμωροί, οι φιλόδημοι. Και το βασικότερο: δεν υπάρχει λόγος τα δύο αυτά σκέλη να βρίσκονται σε σύγκρουση, αντίθετα διαθέτουν κοινή αφετηρία και σε πολλά επίπεδα συνεργάζονται. Το νομικό καθεστώς και οι πρακτικές των μπάτσων είναι τέτοια που οι τομείς του εγκληματικού κεφαλαίου που ασχολούνται με τη διακίνηση ανθρώπων γίνονται απαραίτητοι για τους μετανάστες ώστε να περάσουν τα σύνορα. Είναι αυτοί που διαθέτουν τις απαραίτητες κρατικές διασυνδέσεις, τις υποδομές και την τεχνογνωσία για το πέρασμα στην άλλη χώρα, τις άκρες για την εξεύρεση δουλειάς και κατοικίας. Και είναι αυτοί που θα μεσολαβήσουν την ανάγκη του μετανάστη να περάσει τα σύνορα όσες φορές χρειαστεί, στα πλαίσια της διαδικασίας που ονομάζεται "στρατηγική της περιστρεφόμενης πόρτας". Και δεδομένου πως όλοι αυτοί οι παρανομοποιημένοι εργάτες δουλεύουν κατά πλειοψηφία σε "νόμιμους" τομείς της παραγωγής, μπορούμε να καταλάβουμε πως η παρανομοποίηση της εργασίας αποτελεί την αντλία που μεταφέρει πλούτο απ' τους νόμιμους τομείς στους παράνομους και αντίστροφα.

Είναι λοιπόν σ' αυτά τα πλαίσια που ο ανθρωπισμός σαν αντιρατσιστική προσέγγιση φαντάζει φαιδρός σε κάθε εκδοχή του: είτε όταν εγκალεί το κράτος να διορθωθεί, είτε όταν προέρχεται απ' το ίδιο το κράτος που ξορκίζει την υποτιθέμενη δυσλειτουργία του, τη διαφθορά και τα (δήθεν) ανεξάρτητα εγκληματικά κυκλώματα. Και όσο φαιδρός κι αν είναι ο ανθρωπιστικός αντιρατσιστικός λόγος, η σύγκρουση δύο τέτοιων ανθρωπισμών φαντάζει ακόμα πιο φαιδρή. Και η αλήθεια είναι πως η εποχή μας προσφέρεται για πολλά τέτοια πικρά γέλια. Για του λόγου το αληθές:

Μέσα στο Νοέμβριο έλαβε χώρα στην Αθήνα ένα πράγμα που το έλεγαν "3ο Παγκόσμιο Φόρουμ για την μετανάστευση και την ανάπτυξη" στο οποίο συμμετείχαν ο πρόεδρος της εγκώριας Δημοκρατίας, ο πρωθυπουργός, ο υπουργός Εσωτερικών Γ. Ραγκούσης, ο υπουργός του Υπ. Προστασίας του Πολίτη Χρυσόχοιδης, ο γ.γ. του ΟΗΕ Μπαν Κι Μουν και άλλες προσωπικότητες γνωστές για τη δράση τους στους κόλπους του μαχόμενου αντιφασισμού. Το φόρουμ είχε θέμα "Η ένταξη μεταναστευτικών πολιτικών σε στρατηγικές ανάπτυξης προς όφελος όλων". Η τοποθέτηση της ελληνικής κυβέρνησης περιστράφηκε γύρω από δύο άξονες που αφορούσαν -όπως τόσο κομψά τέθηκε- "τη διευθέτηση της πολιτικής ένταξης των μεταναστών". Ο πρώτος αφορούσε την ένταξη των ΝΟΜΙΜΩΝ μεταναστών με "μέτρα τόνωσης της ασφάλειάς τους". Ο δεύτερος άξονας αφορούσε στη διαχείριση του όλου και αυξανόμενου αριθμού ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ μεταναστών. Πιο συγκεκριμένα στη δημιουργία ενός επιτελικού κέντρου συντονισμού για τους εν λόγω μετανάστες με τη συμμετοχή πολλών αρμόδιων υπουργείων αλλά και την καταπολέμηση των κυκλωμάτων παράνομης διακίνησης. Πιο συγκεκριμένα: εξαγγέλθηκαν μια σειρά από ρυθμίσεις που έχουν να κάνουν με την "προστασία των νόμιμων μεταναστών". Ο πρωθυπουργός μίλησε για χορήγηση ελληνικής ιθαγένειας σε κάθε παιδί μεταναστών που θα γεννιέται στη χώρα αλλά και στην ήδη υπάρχουσα δεύτερη γενιά¹, ενώ ο Χρυσόχοιδης ανακοίνωσε τη χορήγηση βίζας πολλα-

πλών εισόδων για το 2010, ώστε οι μετανάστες να ταξιδεύουν ελεύθερα στη χώρα προέλευσής τους. Επιπλέον, δόθηκαν εγγυήσεις πως όσοι μετανάστες έχουν συμπληρώσει 5 χρόνια διαμονής στην Ελλάδα θα αποκτήσουν το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος και τη συνακόλουθη δυνατότητα να συμμετέχουν στις τοπικές εκλογές².

Όλες αυτές οι κινήσεις αποτελούν κατά τη γνώμη μας τις δύο διαφορετικές όψεις της ίδιας στρατηγικής, που λέγεται παρανομοποίηση της εργασίας. Απ' τη μία το ανθρωπιστικό κράτος θα παραχωρήσει κάποια (σαθρά έτσι κι αλλιώς) εκέγγυα μισονομιοποίησης σε ένα κομμάτι των μεταναστών, προβάλλοντας τον δήθεν αντιρατσιστικό του χαρακτήρα και επανακαθάρνοντας τα γραφειοκρατικά όρια μεταξύ νομιμότητας και παρανομίας. Όρια που μπορεί να φέρνουν πιο κοντά (και τυπικά πάντα, το τονίζουμε) τους "νόμιμους" μετανάστες στο καθεστώς του πολίτη αλλά ακριβώς την ίδια στιγμή και ακριβώς για το λόγο πως πρόκειται για μια νομοθετική ρύθμιση και όχι για μία αλλαγή στο πραγματικό σύνταγμα των κοινωνικών σχέσεων και ταξικών συσχετισμών- διευρύνει ακόμα περισσότερο τα όρια μεταξύ νομιμότητας και παρανομίας για τους "λαθραίους", δημιουργώντας ακόμα ένα τεχνητό διαχωρισμό στους κόλπους της εργατικής τάξης. Για τους οποίους θα τους ρίξουν ακόμα πιο βαθιά στην αγκαλιά των κυκλωμάτων σωματεμπορίας, υποτιμώντας ακόμα περισσότερο την εργασία τους κοκ.

Και απ' την άλλη; Απ' την άλλη υπάρχει ο ανθρωπισμός της αριστεράς. Αντιγράφουμε από κείμενο της "κίνησης ενάντια στο ρατσισμό και τη φασιστική απειλή" που συμμετείχε στη "Διεθνή Σύνοδο των Αντιρατσιστικών και Μεταναστευτικών Οργανώσεων" στα πλαίσια ενός αντιφόρουμ στο φόρουμ του οπε.

"Η ρατσιστική κληρονομιά της ΝΔ που κατέρρευσε, είναι ακόμη παρούσα: νόμοι που ενοχοποιούν ως δημόσιο κίνδυνο κάθε μετανάστη που του ασκείται δίωξη, αποφάσεις για δημιουργία στρατοπέδων συγκέντρωσης, ρατσιστικές επιχειρήσεις σκούπα της ΕΛΑΣ..., η άρνηση στα παιδιά που γεννήθηκαν στην Ελλάδα να έχουν

δικαίωμα στην ιθαγένεια, οι διακρίσεις στην εργασία και στα πολιτικά δικαιώματα Τέρμα στην στρατιωτική καταδίωξη της FRONTEX και υποδοχή αλληλεγγύης στους πρόσφυγες και μετανάστες".

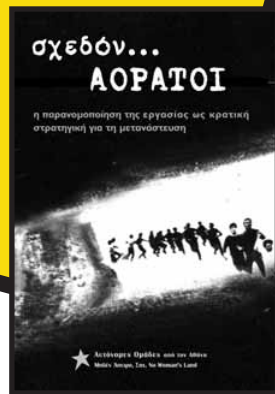
Ποιός μπορεί να πει πως η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ (που τόσο εμφαντικά μας τονίζουν τη διαφοροποίηση του απ' την επάρατο Δεξιά) δεν ειόκουσε τα αιτήματά τους; Και πώς θα μπορούσε άλλωστε, τη στιγμή που το προφανέστερο αίτημα της άμεσης και χωρίς προϋποθέσεις χορήγησης της γαλάζιας ταυτότητας του Έλληνα πολίτη, απουσιάζει χαρακτηριστικά τόσο από τις κρατικές παραχωρήσεις όσο και απ' τις αριστερές διεκδικήσεις -κάτι το οποίο φυσικά δεν είναι τυχαίο. Όλη αυτή η νομιμοποίηση-με-προϋποθέσεις δεν αποτελεί τίποτε άλλο από μια κατάσταση απ' την οποία ο "νομιμοποιημένος" μετανάστης μπορεί να εξοριστεί με την ίδια ευκολία και τις ίδιες κρατικές ευλογίες (ή κλωτσιές) που τον έβαλαν αρχικά σ' αυτήν. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο που οι "νομιμοποιημένοι" Αλβανοί του παρελθόντος που έμειναν τελευταία άνεργοι, βρίσκονται με "ληγμένα χαρτιά" και γίνονται "παράνομοι". Γιατί τελικά: οι νομιμοποιήσεις αυτές δεν είναι καθόλου τέτοιες, αλλά αντίθετα αποτελούν κομμάτι της στρατηγικής της περιστρεφόμενης πόρτας, έναν από τους πολλούς τρόπους μέσω των οποίων ο μετανάστης διατηρείται εκκρεμής μεταξύ νομιμότητας και παρανομίας, μεταξύ παραμονής και απέλαισης.

Και για να τελειώνουμε με τις αυταπάτες: η νομιμοποίηση των μεταναστών δεν είναι υπόθεση γραφειοκρατική που μπορεί να εκτελεστεί κατόπιν νομοθετικής ρύθμισης εκτελεσμένης από κάποια ευαίσθητη κάστα τεχνοκρατών. Είναι μια αλλαγή στο σύνταγμα των κοινωνικών σχέσεων και των ταξικών συσχετισμών. Και δεν έχει να κάνει με κάποια "αίσθηση δικαίου" απέναντι "σ' αυτούς που υποφέρουν" αλλά στην συνειδητοποίηση και υπεράσπιση της κοινής μοίρας ντόπιων και ξένων εργατών, που σήμερα περισσότερο από ποτέ (είτε το αναγνωρίζουν, είτε όχι) "ζουν, μισούν και πεθαίνουν μαζί".

² Οι ρυθμίσεις αυτές είναι άνευ ουσίας όσον αφορά στα συμφέροντα των μεταναστών. Για παράδειγμα η βίζα πολλαπλών εισόδων στην ουσία αποτελεί την θεομοθέτηση μιας διαδικασίας κατά την οποία ο μετανάστης θα αποκτά την ιδιότητα του εποχιακού εργάτη και θα έρχεται στην Ελλάδα μόνο όταν θα υπάρχει δουλειά γι' αυτόν. Όσον, πάλι αφορά το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, πέρα απ' το προφανές -πως δηλαδή ο μετανάστης τελεί κάτω από καθεστώς πολίτη δεύτερης κατηγορίας και όχι κάτω απ' την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη- υπάρχει και το ζήτημα της αυτοανίρεσής του στα ψιλά του γράμματα. Πιο συγκεκριμένα: Η Ένωση παρέχει ευρωπαϊκό καθεστώς στους υπηκόους τρίτων χωρών (βλέπε μετανάστες) που διαμένουν νομίμως και αδιαλείπτως επί

πενταετία στο έδαφος των κρατών μελών της ΕΕ. Για να αποκτήσει το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, ο υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να παράσχει αποδεικτικό στοιχείο ότι διαθέτει για αυτόν και την οικογένειά του: **σταθερούς πόρους και ασφάλιση ασθενείας**. Ο ενδιαφερόμενος, αφού αποκτήσει το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, έχει δικαίωμα σε σειρά παροχών υπό τις ίδιες συνθήκες με τους υπηκόους του κράτους μέλους, συγκεκριμένα όσον αφορά: τις συνθήκες πρόσβασης σε μισθωτή εργασία και μη μισθωτή δραστηριότητα, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, την κοινωνική προστασία και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, (...), ελευθερία του συνδικαλιζέσθαι και συνεταιρίζεσθαι και ελευθερία εκπροσώπησης οργάνωσης εργαζομένων ή

εργοδοτών, ελεύθερη πρόσβαση στο σύνολο της επικράτειας του οικείου κράτους μέλους."
ΩΣΤΟΣΟ: Σε "ορισμένες περιπτώσεις" το **οικείο κράτος μέλος μπορεί να περιορίζει την ίση μεταχείριση στην πρόσβαση σε εργασία και εκπαίδευση (για παράδειγμα, να απαιτούν απόδειξη της κατάλληλης γλωσσικής επάρκειας)**. Επιπλέον, **τα κράτη μέλη μπορούν να αρνούνται τη χορήγηση του καθεστώτος για λόγους δημόσιας τάξης ή ασφάλειας. (!!!) Και τέλος ως προς την κοινωνική αρωγή και την κοινωνική προστασία, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την ίση μεταχείριση στα βασικά πλεονεκτήματα.**

Την επιχειρηματολογία για τη συγγραφή του παρόντος την αντλήσαμε απ' την μπροσούρα "Σχεδόν αόρατοι: η παρανομοποίηση της εργασίας ως κρατική στρατηγική για τη μετανάστευση", που παρουσιάστηκε σε πολιτικές εκδηλώσεις σε Γιάννενα, Αργίνο και Αθήνα απ' τις αυτόνομες πολιτικές ομάδες Σαχ, No Woman's Land και Μηδέν Άπειρο. Μπορείτε να τη βρείτε στα βιβλιοπωλεία των Εξαρχείων και σε αυτοδιαχειριζόμενους κοινωνικούς χώρους.

Μία απ' τις αφίσες που καλούσαν σε κινητοποίηση ενάντια στο "Φόρουμ για την Ανάπτυξη...". Η σημειολογία προφανής: το ευαίσθητο πρωτοκοσμικό χέρι που αγγίζει τυφρώδη το ανήμπορο μαύρο χέρι. Το μπουκαλάκι με το νερό μάλλον παραπέμπει σ' ένα "να-τους-ταΐσουμε-να 'χουμε-τη-συνείδησή-μας-ήσυχη"

1. Breaking news: με το που έκλεινε η ύλη του περιοδικού μάθαμε τα νέα διά στόματος υφ. Εσωτερικών Θεοδώρας Τσακρή η οποία μας το 'κανε λιανιά τι εννοούν οι σοσιαλιστές όταν μιλάνε για "παροχή ιθαγένειας στα παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα από γονείς που έχουν συμπληρώσει 5 χρόνια παραμονής στη χώρα ή έχουν λάβει εκπαίδευση ορισμένης διάρκειας". Δήλωσε, λοιπόν, η υφυπουργός πως το δικαίωμα αυτό "επιφυλάσσεται (οποία κομπόζη!) αποκλειστικά στα παιδιά των νόμιμων μεταναστών". Την ίδια στιγμή, βέβαια, υπάρχουν μετανάστες (εκτιμώνται στις 130.000 -καθημερινή, 22.11.09) που μένουν για περισσότερα από 5 χρόνια στην Ελλάδα, αλλά έχουν πλέον εκπέσει της νομιμότητας (λόγω της νομοθετημένης σύνδεσης μεταξύ νομιμότητας και συλλογής ενσήμων - τα οποία και όπως είναι φυσικά γνωστό, τα αφεντικά αποφεύγουν όπως ο διάολος το λιβάνι). Σε να λέμε το ΠΑΣΟΚ θα παίξει με τα νούμερα, και ο συνολικός αριθμός νόμιμων μεταναστών θα παραμείνει (στην καλύτερη) στα ίδια με τα σημερινά επίπεδα παρόλες τις "νομιμοποιήσεις".